

STUDIJA SLUČAJA

Građani nemaju pravo da znaju kako se troši njihov novac

PROJEKAT AUTOPUTA POD VELOM TAJNOSTI

Podgorica, 2018.

Većina podataka o izgradnji najvećeg infrastrukturnog objekta u Crnoj Gori, autoputa Bar Boljare, unaprijed je proglašena tajnom.

Tajna je čak i sama trasa autoputa koji prolazi i kroz područje rijeke Tare, zaštićeno konvencijom UNESCO-a kao svjetska prirodna baština. Podaci o finansijama, kontroli sprovođenja radova, sporovima, pa čak i brojna upravna akta državnih organa, koja su inače javna, su proglašena tajnim od strane Ministarstva saobraćaja.

Ekspertima koje je angažovala Vlada, u okviru komisija za zadužene za reviziju planova i tehnički pregled, zabranjeno je da podijele sa javnošću sve informacije koje dobiju u okviru svog rada.

1. ŠTA JE UNAPRIJED PROGLAŠENO TAJNOM?

Ministarstvo saobraćaja je unaprijed proglasilo tajnom podatke o autoputu koji uključuju finansije, podatke o kontroli sprovođenja projekta i sporovima, kao i tehnička dokumentacija i druga akta¹, ali i niz dokumenata koja se mogu kategorisati kao upravna akta. Podaci koje je Ministarstvo proglasilo tajnom klasifikujući ih oznakom „interno“ su predstavljeni u priloženoj tabeli².

VRSTA AKTA	OPIS DOKUMENATA
FINANSIJE	Obavještenja o potraživanjima izvođača radova
	Obavještenja o potraživanjima investitora
	Vremenski raspored plaćanja izvođača radova
	Privremene situacije i zahtjevi za njihovo izdavanje
	Zahtjevi za izdavanje okončane situacije
KONTROLA	Izveštaj izvođača o napredovanju radova
	Utvrđivanja i izveštaji Inženjera
	Mjesečni izveštaj upravljača projektom
	Izveštaji o reviziji tehničke dokumentacije koji nisu konačni
SPOROVI	Kriterijumi za mjerenje i procjenu naknadnih i nepredviđenih radova
	Obavještenja o pokretanju spora pred Komisijom za rješavanje sporova
	Odluke Komisije za rješavanje sporova
TEHNIČKA DOKUMENTACIJA I OSTALO	Program radova
	Plan revizije tehničke dokumentacije
	Tekstualna i gradička dokumentacija tehničke prirode
	Dokumentacija izvedenog stanja
	Zapisnici sa sastanaka
	Predlozi izvođača radova, Inženjera, upravljača projektom i predstavnika Vlade koji su promjenljive kategorije i utiču na trenutne ugovorne pozicije
UPRAVNA AKTA	Odobrenja, saglasnosti, mišljenja, rješenja, potvrde, upustva, obavještenja, zahtjevi / nalozi

Tabela 1: Vrste podataka o autoputu koje su unaprijed proglašene tajnom

¹ Rješenje Ministarstva saobraćaja i pomorstva broj 34-451/2016-1 od dana 01. avgusta 2016; dato u Prilogu 1 i Rješenje Ministarstva broj 34/17-01-2229/1 od 07. aprila 2017. dato u Prilogu 2.

² Ibid.

2. ZAŠTO JE TAJNA?

U obrazloženju Ministarstvo uopšteno navodi više razloga za proglašavanje podataka tajnim i ni jedan razlog da bilo koji od tih dokumenata pod određenim uslovima postane javan. U priloženoj tabeli su predstavljene ključni argumenti Ministarstva.

KATEGORIJA	OBRAZLOŽENJE TAJNOSTI	NA KOJE PODATKE SE ODNOSI
Poslovna tajna	Utiču na realizaciju planova Vlade u vezi sa realizacijom ove etape i narednih etapa autoputa.	Sva dokumenta
Zaštita konkurencije	Podaci mogu biti upotrijebljeni kao ulazni i uporedni parametri za sveobuhvatnu due diligence analizu u vezi sa pripremom, implementacijom, upravljanjem, održavanjem ostalih etapa, zbog definisanja optimalnih investicionih uslova (zahtjeva) prema svim budućim potencijalnim zainteresovanim partnerima, uz primjenu principa jednakog tretmana, slobodne konkurencije i nediskriminacije i u cilju najbolje zaštite Vlade.	Sva dokumenta
Ekonomski interesi	Negativno uticati na upravljanje Projektom i ugroziti interese Vlade ako bi sa njima bio upoznat CRBC jer sadrže mišljenja, stavove, preporuke za postupanje u vezi sa mogućim izmjenama i korekcijama.	Kriterijumi za mjerenje i procjenu naknadnih i nepredviđenih radova Obavještenja o potraživanjima izvođača radova i investitora Obavještenja o pokretanju spora pred Komisijom za rješavanje sporova Utvrđivanja Inžinjera Izveštaji subjekata uključenih u praćenje realizacije Projekta
Intelektualna svojina Vlade	“Definisane vrste dokumenata po svojoj prirodi predstavljaju intelektualnu svojinu.”	Sva dokumenta
Promjenjivi podaci i pogrešno tumačenje sadržaja informacije	Informacije koje nastaju u postupku pripreme i usaglašavanja stavova i mišljenja unutar jednog ili između više subjekata na strani Vlade i njihovo objavljivanje prija konačne forme odluke bi moglo dovesti do pogrešnog tumačenja sadržaja informacije.	Odluke Komisije za rješavanje sporova Plan revizije tehničke dokumentacije i izvještaji o njenoj reviziji Zahtjevi za izdavanje privremenih situacija i privremene situacije Program radova Vremenski raspored plaćanja
Bezbjednost	Osiguranje optimalnih bezbjedonosnih aspekata korišćenja autoputa.	Tekstualna i grafička dokumentacija tehničke prirode

Tabela 2: Obrazloženja razloga iz kojih su podaci proglašeni tajnom

U rješenju Ministarstva navedeni su isključivo razlozi za proglašavanje informacija tajnim, a na samom kraju je navedeno:

„nedvosmisleno je utvrđeno da bi objelodanjivanje bilo kog dokumenta ... izazvalo štetne posljedice po interes koji je veći od značaja interesa javnosti da zna predmetnu informaciju“.

3. ŠTA JE PROPISANO ZAKONOM?

Prema Zakonu o tajnosti podataka, podaci čije bi otkrivanje dovelo do štetnih posljedica za bezbjednost, vanjsku, monetarnu i ekonomsku politiku Crne Gore predstavljaju tajne podatke,³ dok se oznaka „interno“ određuje ukoliko bi otkrivanjem podataka nastupile štetne posljedice za ostvarivanje funkcije organa.⁴ Tajnost podataka koji su označeni stepenom „interno“ prestaje istekom roka od dvije godine,⁵ a izuzetno se taj rok može produžiti za još dvije godine.

Shodno istom Zakonu, podatak se može označiti tajnim ako je to neophodno u demokratskom društvu i ako je interes da podaci budu proglašeni tajnom značajniji od interesa za slobodnim pristupom informacijama.⁶ Ovlašćeno lice za određivanje stepena tajnosti podatka obrazloženim rješenjem označava podatak tajnim i određuje stepen njegove tajnosti.⁷

Dakle, rješenje kojim se podatak označava tajnim mora sadržati obrazloženje razloga iz kojih se dokument proglašava tajnim, ali i **razloga zbog kojih je interes koji se štiti stepenom tajnosti značajniji od interesa javnosti da zna.**

³ Član 3 Zakona o tajnosti podataka (Sl.list Crne Gore 14/08, 76/09, 41/10, 40/11, 38/12, 44/12, 14/13, 18/14, 48/15)

⁴ Član 12 Zakona o tajnosti podataka (Sl.list Crne Gore 14/08, 76/09, 41/10, 40/11, 38/12, 44/12, 14/13, 18/14, 48/15)

⁵ Član 19a Zakona o tajnosti podataka ((Sl.list Crne Gore 14/08, 76/09, 41/10, 40/11, 38/12, 44/12, 14/13, 18/14, 48/15)

⁶ Član 10 stav 1 Zakona o tajnosti podataka (Sl.list Crne Gore 14/08, 76/09, 41/10, 40/11, 38/12, 44/12, 14/13, 18/14, 48/15)

⁷ Član 10 stav 2 Zakona o tajnosti podataka (Sl.list Crne Gore 14/08, 76/09, 41/10, 40/11, 38/12, 44/12, 14/13, 18/14, 48/15)

4. TREBA LI DA BUDE TAJNA?

4.1. Opšta zabrana

Ministarstvo se u određivanju stepena tajnosti paušalno pozvalo na opštu potrebu sprječavanja štetnih posljedica za ostvarivanje funkcije da bi ograničio pravo javnosti da pristupa podacima iz postupka izgradnje auto-puta. Takvo miješanje u prava građana je proizvoljno i ni približno ne ispunjava standard da je neophodno u demokratskom društvu. Ministarstvo je bilo dužno da pruži obrazloženje da postoji hitna potreba da se ograniči pravo javnosti da zna ove informacije.

U odlukama kojima su podaci o izgradnji autoputa označeni tajnim, **ne postoje razlozi i obrazloženje** zbog kojih je označavanje stepena tajnosti podataka u javnom postupku izgradnje auto-puta neophodno u demokratskom društvu.

Prikrivanje navedenih podataka je suprotno odredbama Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda i stavovima Evropskog suda za ljudska prava u kojima je Konvencija tumačena. U smislu utvrđivanja da li je označavanje tajnosti podataka iz postupka izgradnje auto-puta neophodno u demokratskom društvu, treba ukazati da je Evropski sud za ljudska prava odredio da:

“države moraju dovesti u vezu standard ‘neophodno u demokratskom društvu’ sa jednim od specifičnih osnova za ograničenje, koji su pobrojani u relevantnom članu: država se ne može legitimno pozivati na opštu potrebu kako bi opravdala ograničenje prava i sloboda pojedinca... Pojam ‘neophodnosti’ znači da svako miješanje u uživanje nekog zaštićenog prava mora odgovarati hitnoj društvenoj potrebi, i naročito, mora biti proporcionalno cilju koji se želi postići. U ocjenjivanju da li je miješanje bilo ‘neophodno’, Sud uzima u obzir stepen slobodne procjene koje imaju vlasti države. Međutim, Sud smatra da je dužnost odgovorne države da pokaže kako takva hitna potreba postoji u slučaju konkretnog miješanja (McLeod protiv Ujedinjenog Kraljevstva (1998.) i Klamecki protiv Poljske (br. 2) (2003.)).

U konkretnom slučaju upravo se radi o opštoj zabrani i pozivanju Ministarstva na opštu potrebu da ograniči pristup informacijama u vezi izgradnje auto-puta kako bi opravdalo ograničenje prava na slobodan pristup informacijama. Radi se o opštoj zabrani pristupa podacima jer su tajnim određeni svi upravni akti, sve informacije o finansijama, planovi i programi, svi podaci o kontroli i nadzoru, sporovima, tehničkoj dokumentaciji.

Takođe, određivanjem stepena tajnosti za sve navedene podatke krši se pravo na slobodu izražavanja propisano odredbom člana 10. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda. Po stavovima Evropskog suda za ljudska prava (*Társaság a Szabadságjogokért protiv Mađarske*, predstavka br. 37374/05, presuda od 14. aprila 2009. godine) član 10. Konvencije štiti i pravo na pristup informacijama i proizvoljno ograničavanje pristupa informacijama predstavlja oblik indirektno cenzure, odnosno kršenje prava na slobodu izražavanja.

4.2. Poslovna tajna

Vlada tvrdi da navedena dokumentacija predstavlja poslovnu tajnu jer utiču na njene planove u vezi sa realizacijom ove i narednih etapa autoputa. Međunarodni standardi pokazuju da te informacije u posjedu državnih organa ne mogu biti smatrane poslovnim tajnama.

U konkretnom slučaju Vlada je naručilac posla, a ne privredno društvo koje ima poslovne tajne koje želi da zaštiti. Takođe, realizacija plana je predmet javnog postupka koji se finansira javnim sredstvima. Uslovi i vrijeme realizacije bilo koje etape autoputa moraju biti javno objavljeni jer na osnovu njih zainteresovani ponuđači dostavljaju ponude. Izabrani izvođač mora poštovati te uslove i rokove, a njihovo kršenje ne može predstavljati poslovnu tajnu Vlade kao naručioca jer Vlada ne može imati poslovne tajne. Dakle, Vlada nije privredno društvo koje se bavi biznisom i koje, u zaštiti tog biznisa, ima interes da određene podatke zaštiti kao poslovnu tajnu. Vlada je dužna da radi u javnom interesu i njen rad mora biti u potpunosti transparentan kada je u pitanju trošenje javnih sredstava.

U Direktivi (EU) 2016/943 Evropskog parlamenta i Savjeta od 8.juna 2016. godine, Evropska unija definiše zaštitu neotkrivenih znanja i iskustva te poslovnih informacija (poslovne tajne) od nezakonitog pribavljanja, korišćenja i otkrivanja, a te informacije moraju da ispunjavaju **sve sljedeće uslove:**

a. tajne su u smislu da **nijesu**, u svojoj ukupnosti ili u tačnoj strukturi i sklopu svojih sastavnih dijelova, **opšte poznate** ili lako dostupne osobama iz krugova koji se obično bave dotičnom vrstom informacija;

b. imaju komercijalnu vrijednost zbog toga što su tajne;

c. u odnosu na njih je osoba koja te informacije zakonito kontroliše preduzela u tim okolnostima **razumne korake kako bi sačuvala njihovu tajnost.**

U analizi međunarodne organizacije Access Info se navodi da je iz komparativnog prava i prakse jasno da „državni organi ne mogu da proglase poslovne ili privredne tajne kako bi zaštitili svoje navodne interese“, pošto „po definiciji, državni organi rade u službi javnog interesa i nemaju poslovni interes koji treba štititi“⁸.

4.3. Konkurencija i ekonomski interesi

Ministarstvo je saopštilo da bi objavljivanje podataka mogla negativno da utiče na konkurenciju i planove Vlade ne samo u vezi realizacije ovog dijela autoputa, već i pripreme narednih. Većinu te dokumentacije je proizvela upravo kineska kompanija ili je u njenom posjedu.

Međutim, Vlada kao naručilac obezbjeđuje zaštitu konkurencije javnim oglašavanjem uslova koji moraju biti dostupni svim potencijalnim ponuđačima. Konkurencija se ne može zaštititi skrivanjem podataka o realizaciji posla koji se finansira javnim sredstvima.

Takođe, postojeća dionica autoputa gradi na osnovu Glavnog projekta, kojeg je uradila CRBC, kao i da ogromnu većinu dokumenata koju je vlada klasifikovala kao tajnu već posjeduje ili proizvodi upravo kineska kompanija. Ukoliko su ti podaci zaista od značaja za konkurenciju, a proglašeni su tajnim, to znači da je CRBC u mnogo povoljnijem položaju nego bilo koja druga firma da dobije posao gradnje ostalih dijelova autoputa.

Ministarstvo je navelo i da bi otkrivanjem ovih podataka mogao biti ugrožen interes Vlade kao investitora, ukoliko bi sa tim informacijama, koje sadrže mišljenja ili stavove, bila upoznata CRBC, i to bi se negativno odrazilo u slučaju eventualnog arbitražnog spora.

⁸ Analiza: Zakon o slobodnom pristupu informacijama Crne Gore, Helen Darbishire, Access Info Europe

Međutim, ovakvo **obrazloženje je potpuno neosnovano**, imajući u vidu da **FIDIC ugovor sadrži jasnu proceduru međusobnog obavještanja ugovornih strana koje jedna drugoj dostavljanju sve zahtjeve o potraživanjima ili pokretanju sporova**.

Ministarstvo konstatuje da ne smije objaviti Kriterijume za mjerenje i procjenu naknadnih i nepredviđenih radova kako za njih ne bi saznao CRBC, jer sadrže mišljenja, stavove, preporuke za postupanje u vezi sa mogućim izmjenama i korekcijama.

Ovi navodi Ministarstva su potpuno apsurdni jer izvođač radova mora biti upoznat kako se procjenju naknadni i nepredviđeni radovi, mora znati koja su njegova potraživanja i koja su potraživanja Vlade prema njemu i mora biti upoznat sa izvještajima komisije koja prati realizaciju projekta.

Dodatno, kriterijumi za mjerenje i procjenu naknadnih i nepredviđenih radova predstavljaju jednu vrstu opšteg propisa i od njih zavisi kako će se trošiti državni novac. Ta pravila moraju biti dostupna javnosti, jer građani imaju pravo da znaju kako se utvrđuje koliko njihovog novca treba da se isplati izvođaču. Naime, ti kriterijumi direktno utiču na vrijednost ugovora, a time i iznos koji će građani platiti, imajući u vidu nepredviđene radove za koje se procjenjuje da će koštati i do 115 miliona eura.⁹

4.4. Zaštita intelektualne svojine

Vlada ne obrazlaže detaljnije razloge iz kojih za sva nabrojana dokumenta navodi da „po svojoj prirodi“ predstavljaju njenu intelektualnu svojinu. Intelektualna svojina može ograničiti ponovnu upotrebu informacija, ali ne i pristup sadržaju informacija, posebno ukoliko za to postoji javni interes.

Shodno članu 4. stav 1. tačka 4. Zakona o primjeni propisa kojima se uređuje zaštita prava intelektualne svojine, **prava intelektualne svojine** su autorsko i srodna prava, žig, geografske oznake porijekla, dizajn, patent i topografija integrisanih kola.

⁹ Detaljnije informacije su date u Izvještaju o izgradnji autoputa – “Tajni putevi novca”, link: <http://www.mans.co.me/wp-content/uploads/2018/10/IzvjestajAutoputMN1.pdf>

Nerazumljivo je koji bi to podatak iz realizacije projekta izgradnje auto-puta mogao biti intelektualna svojina investitora - Vlade, odnosno koji je to podatak iz ovog projekta autorsko djelo ili na primjer patent, odnosno pronalazak Vlade Crne Gore, pa ga kao takvog treba zaštititi označavanjem stepenom tajnosti. Intelektualna svojina predstavlja tvorevinu uma, pa je nejasno šta je to Vlada izmislila u ovom projektu što bi predstavljalo intelektualnu svojiju. Dodatno, zaštita intelektualne svojine ne podrazumijeva njeno označavanje tajnom, već sprječavanje drugih lica da je eksploatišu bez dozvole vlasnika.

Prema analizi jedne od vodećih međunarodnih ekspertkinja za slobodan pristup informacijama, „kada je riječ o intelektualnoj svojini, ne postoji “per se” osnova za odbijanje pristupa, i samim tim nije uključena kao izuzetak u sklopu Konvencije Savjeta Evrope o pristupu zvaničnim dokumentima“.¹⁰

„Iako intelektualna svojina može ograničiti ponovnu upotrebu informacija, to ne može biti osnov za nedostavljanje informacija“, već treba da postoje ograničenja prilikom njihovog korišćenja.¹¹ „Jedini osnov za odbijanje dostavljanja informacija bi trebalo da postoji u slučaju nanošenja štete privrednom (poslovnom) ili nekom drugom legitimnom interesu i kada ne postoji javni interes za objavljivanje ovih informacija“¹²

Međutim, „praćenje aktivnosti državnih organa i njihovih veza (finansijskih i drugih) sa privatnim subjektima predstavlja jasan javni interes,“ a „pravo javnosti da zna šta je sadržano u informacijama koje su bile dio procesa donošenja odluke ne krši autorska prava“.¹³

4.5. Suspenzija drugih zakona

Ministarstvo je praktično suspendovalo primjenu Zakona o inspekcijskom postupku i Zakona o slobodnom pristupu informacijama u dijelu javnosti u odnosu na Projekat izgradnje autoputa.

¹⁰ Analiza: Zakon o slobodnom pristupu informacijama Crne Gore, Helen Darbshire, Access Info

¹¹ Ibid

¹² Ibid

¹³ Ibid

Prvi zakon propisuje da je inspekcijski nadzor javan¹⁴, a drugi da svi državni organi na svojim internet prezentacijama proaktivno objavljuju rješenja i druge pojedinačne akte koji su od značaja za prava, obaveze i interese trećih lica¹⁵.

Sa druge strane Ministarstvo je unaprijed proglasilo tajnom niz upravnih akata, prije svega rješenja, odobrenja, saglasnosti i mišljenja.

Ministarstvo tvrdi da su ta akta promenjive kategorije koje nemaju obavezujuću formu za ugovorne strane, te da bi **njihovo objavljivanje moglo dovesti do pogrešnog tumačenja sadržaja informacije i ozbiljno ugroziti sam proces donošenja odluka**, posebno ukoliko bi sa njima bila upoznata CRBC.

Međutim, kompanija CRBC mora biti upoznata sa svakim takvim aktom koji se odnosi na autoput, jer su institucije dužne da joj dostave te informacije, kao stranku u upravnom ili inspekcijskom postupku. Prema tome, obrazloženje Ministarstva je potpuno neosnovano.

4.6. Promjenljivi podaci i pogrešno tumačenje javnosti

Ministarstvo saobraćaja je navelo da su brojna dokumenta o autoputu proglašena tajnom jer nisu konačna, već „predstavljaju promenljive ugovorne kategorije“, pa bi „njihovo objavljivanje prija konačne forme odluke bi moglo dovesti do pogrešnog tumačenja sadržaja informacije“. Upravo tako je Ministarstvo obrazložilo čak i skrivanje dokumentacije o dinamici isplate novca za autoput.

Na taj način Ministarstvo onemogućava javnu debatu i učešće javnosti u donošenju odluka, kao i utvrđivanje odgovornosti u radu javnih funkcionera.

¹⁴ Član 8 Zakona o inpekcijskom nadzoru (Službeni list Crne Gore 39/03, 76/09, 57/11, 18/14, 11/15, 52/16)

¹⁵ Zakon o slobodnom pristupu informacijama član 12, stav 1, tačka 10

Kada je riječ o procesima koji su u toku, Sud pravde Evropske unije je jasan da proces ne mora da bude završen niti da dokumenta postanu “zvanična” prije uvođenja javnog interesa. Čak i ako se dokumenta izmijene tokom trajanja procesa, Sud je u više navrata potvrdio da je “javnom mnjenju jasno da će autor prijedloga naknadno vjerovatno izmijeniti njegov sadržaj”¹⁶.

Ministarstvo je proglasilo tajnom „vremenski raspored plaćanja“¹⁷ koji prikazuje **rokove isplate kineskoj kompaniji**, kao i zahtjevi za izdavanje privremenih situacija i same privremene situacije, koji sadrže **informacije o cijenama izvedenih radova na mjesečnim nivoima ili dodatnim troškovima radova**.¹⁸

Ministarstvo je tvrdilo da se radi o dokumentima koja su promenjive ugovorne kategorije, pa bi njihovo objavljivanje prije završetka radova moglo dovesti do pogrešnog tumačenja informacija.¹⁹

Ipak, **nesporno je da se radi o dokumentima koja su samostalna i konačna**, a budući da sadrže podatke o cijenama koštanja i rokovima isplate, građani imaju pravo da znaju kako se troši njihov novac.

¹⁶ Access Info Europe v Council, T 233/09, EU:T:2011:105, stav 69, i De Capitani v European Parliament, Slučaj T 540/15, ECLI:EU:T:2018:167

¹⁷ Član 14.4 FIDIC Ugovora o projektovanju i izgradnji autoputa Bar-Boljare, dionica Smokovac-Uvač-Mateševo glasi: „Strane će u roku od 14 dana od dana usvajanja programa radova definisati i usaglasiti međusobno i sa Inženjerom raspored plaćanja. Izvođač će biti plaćen u skladu sa dogovorenim rasporedom plaćanja.”

¹⁸ Članovi 14.3 i 14.6 FIDIC Ugovora o projektovanju i izgradnji autoputa Bar-Boljare, dionica Smokovac-Uvač-Mateševo, koji detaljno propisuju šta sve mora sadržati zahtjev za izdavanje privremenih situacija (Interim Payment Statement) i privremene situacije (Interim Payment Certificate)

¹⁹ U pogledu dokumenta „Vremenski raspored plaćanja“, Ministarstvo saobraćaja i pomorstva je navelo da su „program radova i na bazi njega zasnovani Vremenski raspored plaćanja promenjive ugovorne kategorije do kraja realizacije Projekta, jer predstavljaju Izvođačev plan (procjenu) organizacione, radne i resursne strukture i svih relevantnih aktivnosti koje se odnose na projektovanje, proizvodnju, nabavku, radove na licu mjesta do kraja realizacije Projekta, i kao takvi, ovi dokumenti mogu biti predmet daljih revizija i korekcija do kraja realizacije Projekta“; u vezi sa dokumentima „zahtjevi za izdavanje privremenih situacija“ i „privremene situacije“, Ministarstvo saobraćaja i pomorstva je navelo da su to „promenjive kategorije (tekuća i radna ugovorna administracija) do momenta potvrđivanja od strane Inženjera (nadzornog organa) i plaćanja od strane Investitora“

5. NEPOŠTOVANJE SUDSKIH PRESUDA

Da su odluke kojima su navedeni podaci proglašeni tajnim nezakonite i da se podaci nezakonito kriju od javnosti ukazuje i praksa Upravnog suda Crne Gore. Međutim, izvršna vlast ne daje saglasnost da se traženi podaci dostave i da se postupi po pravnosnažnoj presudi Upravnog suda, čime se najozbiljnije ugrožava princip vladavine prava.

Odlukom Vlade Crne Gore D.O.O. "Monteput" je zadužen za upravljanje projektom izgradnje autoputa Bar Boljare.²⁰

MANS je 24. marta 2016. godine tražio od Monteputa da na osnovu Zakona o slobodnom pristupu informacijama objavi Program radova kompanije CRBC u vezi izgradnje auto-puta, kao i izvještaje te kompanije o sprovođenju radova, odnosno Početni izvještaj za period decembar 2014 - 31 jul 2015. godine i Mjesečne izvještaje za avgust, septembar, oktobar, novembar i decembar 2015. godine.

Prvo rješenje

D.O.O. "Monteput" iz Podgorice je 04. maja 2016. odbilo zahtjev MANS-a za pristup informacijama²¹. Prema obrazloženju Monteput-a, Zahtjev je odbijen jer je traženim informacijama Ministarstvo saobraćaja i pomorstva odredilo stepen tajnosti "INTERNO".

²⁰ Član 6 stav 1 tacka 3 Odluke o osnivanju društva sa ograničenom odgovornošću "Monte-put" Podgorica, ("Sl. list RCG", br. 76/2005 i "Sl. list CG", br. 68/2009 i 33/2014)

²¹ Program radova (prva verzija) od dana 08. juna 2015. godine, kao i kasnije ažurirane verzije, a koja je kompanija CRBS dostavila u vezi izgradnje autoputa Bar - Boljare, dionica Smokovac Mateševo; Početnog izvještaja za period 2014 - 31. jul 2015. godine koji je Poslovna jedinica za upravljanje projektom izgradnje autoputa Bar Boljare dostavila Ministarstvu saobraćaja i pomorstva; Mjesečnih izvještaja za avgust, septembar, oktobar, novembar i decembar 2015. godine koje je Poslovna jedinica za upravljanje projektom izgradnje autoputa Bar Boljare dostavila Ministarstvu saobraćaja i pomorstva

PRVA PRESUDA

Postupajući po tužbi NVO MANS, Upravni sud Crne Gore je 17. februara 2017. godine donio presudu kojom je poništio rješenje D.O.O. "Monteput".

Upravni sud je utvrdio da **rješenje** kojim je odbijen zahtjev NVO MANS **ne sadrži uopšte propis na kome je zasnovano, kao ni razloge zbog kojih je Ministarstvo saobraćaja i pomorstva odredilo stepen tajnosti "INTERNO" za tražene informacije**²².

Drugo rješenje

Nakon presuda Upravnog suda, "Monteput" je 24. aprila 2017. godine donio novo rješenje kojim je **ponovo odbio** pristup traženim podacima.

U novom rješenju navodi se da je Ministarstvo saobraćaja i pomorstva sprovelo test štetnosti 23. februara 2017. godine i 07. aprila 2017. godine, odnosno tek nakon presude suda. Tako je potvrđeno da je zahtjev NVO MANS u prethodnom postupku bio odbijen, a da uopšte nije ni sproveden test štetnosti i da uopšte nije provjeravano da li je interes koji se štiti skrivanjem ovih podataka značajniji od interesa za slobodnim pristupom informacijama.

Međutim, ni naknadno sprovedeni testovi štetnosti ne pokazuju razloge za proglašavanje traženih podataka tajnim.

Sa novim rješenjem, Monteput je dostavio i **tri rješenja Ministarstva saobraćaja i pomorstva o određivanju stepena tajnosti:**

²² Presuda Upravnog suda U.br.1568/16

- Prvim rješenjem od 25. decembra 2015. godine određeno je da se postupak u vezi realizacije projekta auto-puta Bar - Boljare određuje stepenom tajnosti "INTERNO". Tako je uvedena opšta zabrana pristupa svim podacima iz postupka izgradnje auto-puta. Ovo rješenje nema obrazloženja već samo proizvoljnu konstataciju da ovaj postupak sadrži povjerljive podatke i da je isključena javnost. Suprotno članu 10. Zakona o tajnosti podataka nema nikakvih razloga zbog čega je označavanje ovih podataka tajnim neophodno i zašto je interes koji se štiti stepenom tajnosti značajniji od interesa javnosti da zna ove informacije.

- Drugim rješenjem od 01. avgusta 2016. godine nabrojana je pojednično 20 vrsta dokumenta koja se označavaju tajnim. Ni ovo rješenje nema obrazloženja već samo proizvoljnu konstataciju da ovaj postupak sadrži povjerljive podatke i da je isključena javnost, niti su dati razlozi za označavanje stepena tajnosti i razlozi zašto je interes koji se štiti stepenom tajnosti značajniji od interesa javnosti da zna ove informacije.

- Trećim rješenjem od 07. aprila 2017. godine poništeno je prethodno rješenje, ali ponovo je određena tajnost istim vrstama dokumenata i tajnost je proširena i na informacije koje se odnose na obavještenja ugovornih strana o pokretanju spora pred Komisijom za rješavanje sporova. U ovom rješenju uopšteno se navodi više razloga za označavanje podataka tajnim i to: poslovne tajne, zaštita konkurencije, ekonomski interesi, intelektualna svojina Vlade, promjenjivost podataka i mogućnost pogrešnog tumačenja informacije i zaštita bezbjednosti.

Uz ovo rješenje dostavljeni su i **dva testa štetnosti** od 23. februara 2017. godine i 07. aprila 2017. godine, koji **faktički i ne predstavljaju test štetnosti u smislu zakona**.

Naime, smisao testa štetnosti jeste u tome da se daju razlozi zbog kojih je interes koji se štiti (u konkretnom slučaju ostvarivanju funkcije organa) značajniji od interesa za slobodnim pristupom informacijama. Dakle, testom štetnosti treba da se predstave dva interesa i to interes da se podaci označe tajnim i interes da javnost zna te podatke, a onda da se daju razlozi zašto je jedan od tih interesa značajniji.

Suprotno tome, u dva testa štetnosti govori se samo o interesu da se podaci označe tajnim i to na jedan proizvoljan način, dok **uopšte nema govora o interesu javnosti da te informacije zna da bi se uopšte moglo dati obrazloženje zašto je prvi interes značajniji**. Umjesto toga, u testovima štetnosti proizvoljno se zaključuje je **evidentna mogućnost** da bi objavljivanje informacija izazvalo štetne posljedice i da je nesporno da ne postoji preovlađujući javni interes. Razlozi za ovakav zaključak nijesu dati.

DRUGA PRESUDA

Postupajući po novoj tužbi NVO MANS, Upravni sud je 15. decembra 2017. godine donio još jednu presudu²³ kojom poništava i drugo rješenje "Monteputa".

Upravni sud je utvrdio da **rješenje** kojim je odbijen zahtjev NVO MANS **ne sadrži obrazloženje koje bi upućivalo na odbijanje zahtjeva za pristup informacijama, kao ni prihvatljive argumente da bi pristup traženim informacijama moglo ugroziti interese koji se navodno štite, tj da u konkretnom ne postoji preovlađujući javni interes da se informacije dostave**.

Takođe, Upravni sud je ukazao i **da tuženi organ nije ispoštovao zakonsku obavezu po kojoj je vezan pravnim shvatanjem i primjedbama suda**.

²³ Presuda Upravnog suda U.br.3675/17

Treće rješenje

Uprkos dvijema sudskim presudama “Montepuť” je 20. februara 2018. donio i **treće rješenje kojim ponovo odbija zahtjev za pristup traženim podacima.**

U novom rješenju ponavljaju su isti razlozi iz rješenja koje je sud poništio i uprkos sudskim presudama dodaje se da je **Ministarstvo saobraćaja i pomorstva dostavilo dopis kojim ne daje saglasnost za pristup traženim podacima.** Tako je izvršna vlast otvoreno pokazala da ne poštuje pravnosnažne sudske presude i da neće da postupa po njima.

Nova tužba

I protiv ovog rješenja NVO MANS je 20. marta 2018. godine podnio novu, treću tužbu Upravnom sudu Crne Gore. Novi postupak pred sudom je u toku.

Napominjemo da je ovaj postupak otpočet u martu 2016. godine, prije stupanja na snagu izmjena i dopuna Zakona o slobodnom pristupu informacijama, u maju 2017. godine, kojima je omogućeno izvršnoj vlasti da proglasi podatke tajnim bez adekvatne sudske zaštite.

Crna Gora
Ministarstvo saobraćaja i pomorstva

Broj: 34-451/2016-1
Podgorica, 1. avgust 2016. god.

Na osnovu člana 10 stav 2 Zakona o tajnosti podataka ("Sl. list CG" br. 14/08, 76/09, 41/10, 40/11, 38/12, 44/12, 14/13, 18/14 i 48/15) donosim

RJEŠENJE

U skladu sa članom 12 stavom 5 Zakona o tajnosti podataka ("Sl. list CG" br. 14/08, 76/09, 41/10, 40/11, 38/12, 44/12, 14/13, 18/14 i 48/15), oznakom tajnosti podataka INTERNO se označavaju sjedeća dokumenta u vezi sa realizacijom projekta autoputa Bar-Boljare, dionica Smokovac-Uvač-Mateševo, autoputa Bar-Boljare, čijim bi otkrivanjem nastupile štetne posljedice za ostvarivanje funkcije organa:

1. Odobrenja, saglasnosti, mišljenja, rješenja, potvrde, uputstva, obavještenja, saopštenja, zahtjevi / nalozi, predlozi Izvođača radova, Inženjera (Nadzornog organa), Predstavnik Investitora (Upravljača projektom) i Investitora, koji su promjenjive kategorije i utiču na trenutne ugovorne pozicije ugovornih strana u vezi sa realizacijom Ugovora o projektovanju i izgradnji autoputa Bar-Boljare, dionica Smokovac-Uvač-Mateševo ("Sl. list CG" br. 54/14), Ugovora o pružanju konsultantskih usluga sa izabranim Nadzornim organom u vezi sa realizacijom Projekta (br. 01-4883/2, 11.09.2014. god.) i Ugovora o upravljanju projektom sa Upravljačem projekta / Predstavnikom Investitora (br. 01-6099/1 od 12.11.2014. god.);
2. Dokumentacija tehničke prirode (tekstualna i grafička) potrebna za projektovanje, izvođenje radova, završetak i otklanjanje nedostataka u cilju osiguranja adekvatnosti, stabilnosti i bezbjednosti svih radnji na gradilištu i svih metoda izvođenja radova u skladu sa pdkl. 5.2 Ugovora o projektovanju i izgradnji autoputa Bar-Boljare, dionica Smokovac-Uvač-Mateševo ("Sl. list CG" br. 54/14);
3. Podaci o gradilištu u skladu sa podklauzulom 4.10 Ugovora o projektovanju i izgradnji autoputa Bar-Boljare, dionica Smokovac-Uvač-Mateševo ("Sl. list CG" br. 54/14);
4. Dokumentacija izvedenog stanja u skladu sa pdkl. 5.6 Ugovora o projektovanju i izgradnji autoputa Bar-Boljare, dionica Smokovac-Uvač-Mateševo ("Sl. list CG" br. 54/14);
5. Obavještenja o potraživanjima izvođača radova u skladu sa pdkl. 20.1 Ugovora o projektovanju i izgradnji autoputa Bar-Boljare, dionica Smokovac-Uvač-Mateševo ("Sl. list CG" br. 54/14);
6. Obavještenja o potraživanjima Investitora u skladu sa pdkl. 2.5 Ugovora o projektovanju i izgradnji autoputa Bar-Boljare, dionica Smokovac-Uvač-Mateševo ("Sl. list CG" br. 54/14);
7. Utvrđivanja Inženjera u skladu sa pdkl. 3.5 Ugovora o projektovanju i izgradnji autoputa Bar-Boljare, dionica Smokovac-Uvač-Mateševo ("Sl. list CG" br. 54/14);

Rivski trg 46, 81000 Podgorica, Crna Gora
tel: 00382 (0)20 482 124
fax: 00382 (20) 234 342
e-mail: kabinet@mso.gov.me
web: www.mso.gov.me

8. Program radova u skladu sa pdkl. 8.3 Ugovora o projektovanju i izgradnji autoputa Bar-Boljare, dionica Smokovac-Uvač-Mateševo ("Sl. list CG" br. 54/14);
9. Vremenski raspored plaćanja Izvođača radova u skladu sa pdkl. 14.4 Ugovora o projektovanju i izgradnji autoputa Bar-Boljare, dionica Smokovac-Uvač-Mateševo ("Sl. list CG" br. 54/14);
10. Zahtjevi Izvođača radova za izdavanje privremenih situacija (*Interim Payment Statement*) u skladu sa pdkl. 14.3 i privremene situacije (*Interim Payment Certificate*) u skladu sa pdkl. 14.6 Ugovora o projektovanju i izgradnji autoputa Bar-Boljare, dionica Smokovac-Uvač-Mateševo ("Sl. list CG" br. 54/14);
11. Zahtjev Izvođača radova za izdavanje okončane situacije (*Final Payment Statement*) u skladu sa pdkl. 14.11 Ugovora o projektovanju i izgradnji autoputa Bar-Boljare, dionica Smokovac-Uvač-Mateševo ("Sl. list CG" br. 54/14);
12. Odluke Komisije za rješavanje sporova u skladu sa pdkl. 20.4 Ugovora o projektovanju i izgradnji autoputa Bar-Boljare, dionica Smokovac-Uvač-Mateševo ("Sl. list CG" br. 54/14);
13. Izvještaj Izvođača radova o napredovanju Radova u skladu sa pdkl. 4.21 Ugovora o projektovanju i izgradnji autoputa Bar-Boljare, dionica Smokovac-Uvač-Mateševo ("Sl. list CG" br. 54/14);
14. Mjesečni izvještaj Inženjera o pruženim uslugama u skladu sa članom 1.6.1 Projektnog zadatka za Inženjera;
15. Mjesečni Izvještaj Upravljača projektom o napretku u realizaciji projekta u skladu sa Aneksom 1 Ugovora o upravljanju projektom;
16. Plan revizije tehničke dokumentacije;
17. Planovi za kontrolu ispitivanja Radova;
18. Kriterijumi za mjerenje i procjenu naknadnih i nepredviđenih radova;
19. Zapisnici sa sastanaka;
20. Izvještaji o reviziji Državne komisije za reviziju tehničke dokumentacije koji nisu konačni.

Prestanak tajnosti podataka iz stava 1 ovog Rješenja nastupa istekom perioda od dvije godine počev od dana donošenja ovog Rješenja, u skladu sa članom 19a stav 1 tačka 4 Zakona o tajnosti podataka ("Sl. list CG" br. 14/08, 76/09, 41/10, 40/11, 38/12, 44/12, 14/13, 18/14 i 48/15).

Promjena ili ukidanje stepena tajnosti podataka izvršiće se u skladu članom 19b stav 2 Zakona.

Obrazloženje

Članom 10 stav 2 Zakonom o tajnosti podataka ("Sl. list CG" br. 14/08, 76/09, 41/10, 40/11, 38/12, 44/12, 14/13, 18/14 i 48/15) propisano je da ovlašćeno lice za određivanje stepena tajnosti podatka obrazloženim rješenjem označava podatak tajnim i određuje stepen njegove tajnosti.

Kako postupak realizacije projekta izgradnje autoputa Bar-Boljare, prioritetne dionice Smokovac-Uvač-Mateševo sadrži podatke koji su povjerljivi i iz kojeg je isključena javnost, jer bi se njihovim objavljivanjem mogla ugroziti ugovorna pozicija organa i pravni postupci koji predstoje u vezi sa realizacijom Ugovora o projektovanju autoputa Bar-Boljare, dionica

Smokovac-Uvač-Mateševo ("Sl. list CG" br. 54/14), to je neophodno da navedeni podaci budu razmotreni u okviru ograničenog broja ovlaštenih subjekata, isključivo za potrebe Projekta i u svrhe za koje su predviđeni.

Na osnovu izloženog odlučeno je kao u dispozitivu Rješenja.

Uputstvo o pravnom sredstvu: Protiv ovog rješenja može se podnijeti žalba Komisiji za žalbe Vlade Crne Gore, u roku od 8 dana od dana prijema Rješenja, preko ovog Ministarstva.

 MINISTAR
Ivan Brajović
Ivan Brajović

Crna Gora
Ministarstvo saobraćaja i pomorstva

Broj: 34/17-01-2229/1
Podgorica, 07.04.2017.

Na osnovu člana 10 stav 2 Zakona o tajnosti podataka ("Sl. list CG" br. 14/08, 76/09, 41/10, 40/11, 38/12, 44/12, 14/13, 18/14 i 48/15) donosim

RJEŠENJE

U skladu sa članom 12 stavom 5 Zakona o tajnosti podataka ("Sl. list CG" br. 14/08, 76/09, 41/10, 40/11, 38/12, 44/12, 14/13, 18/14 i 48/15), oznakom tajnosti podataka "INTERNO" se označavaju sljedeće dokumenta u vezi sa realizacijom projekta autoputa Bar-Boljare, dionica Smokovac-Uvač-Mateševo, autoputa Bar-Boljare, čijim bi otkrivanjem nastupile štetne posljedice za ostvarivanje funkcije organa:

1. Odobrenja, saglasnosti, mišljenja, rješenja, potvrde, uputstva, obavještenja, saopštenja, zahtjevi / nalozi, predlozi Izvođača radova, Inženjera (Nadzornog organa), Predstavnik Investitora (Upravljača projektom) i Investitora, koji su promjenjive kategorije i utiču na trenutne ugovorne pozicije ugovornih strana u vezi sa realizacijom Ugovora o projektovanju i izgradnji autoputa Bar-Boljare, dionica Smokovac-Uvač-Mateševo ("Sl. list CG" br. 54/14), Ugovora o pružanju konsultantskih usluga sa izabranim Inženjerom / Nadzornim organom u vezi sa realizacijom Projekta (br. 01-4683/2, 11.09.2014. god.) i Ugovora o upravljanju projektom sa Predstavnikom Investitora / Upravljačem projekta (br. 01-6099/1 od 12.11.2014. god.);
2. Dokumentacija tehničke prirode (tekstualna i grafička) potrebna za projektovanje, izvođenje radova, završetak i otklanjanje nedostataka u cilju osiguranja adekvatnosti, stabilnosti i bezbjednosti svih radnji na gradilištu i svih metoda izvođenja radova u skladu sa pdkl. 5.2 Ugovora o projektovanju i izgradnji autoputa Bar-Boljare, dionica Smokovac-Uvač-Mateševo ("Sl. list CG" br. 54/14);
3. Dokumentacija izvedenog stanja u skladu sa pdkl. 5.6 Ugovora o projektovanju i izgradnji autoputa Bar-Boljare, dionica Smokovac-Uvač-Mateševo ("Sl. list CG" br. 54/14);
4. Obavještenja o potraživanjima Izvođača radova u skladu sa pdkl. 20.1 Ugovora o projektovanju i izgradnji autoputa Bar-Boljare, dionica Smokovac-Uvač-Mateševo ("Sl. list CG" br. 54/14);
5. Obavještenja o potraživanjima Investitora u skladu sa pdkl. 2.5 Ugovora o projektovanju i izgradnji autoputa Bar-Boljare, dionica Smokovac-Uvač-Mateševo ("Sl. list CG" br. 54/14);
6. Utvrđivanja Inženjera u skladu sa pdkl. 3.5 Ugovora o projektovanju i izgradnji autoputa Bar-Boljare, dionica Smokovac-Uvač-Mateševo ("Sl. list CG" br. 54/14);
7. Program radova u skladu sa pdkl. 8.3 Ugovora o projektovanju i izgradnji autoputa Bar-Boljare, dionica Smokovac-Uvač-Mateševo ("Sl. list CG" br. 54/14);

8. Vremenski raspored plaćanja Izvođača radova u skladu sa pdkl. 14.4 Ugovora o projektovanju i izgradnji autoputa Bar-Boljare, dionica Smokovac-Uvač-Mateševo ("Sl. list CG" br. 54/14);
9. Zahtjevi Izvođača radova za izdavanje privremenih situacija (*Interim Payment Statement*) u skladu sa pdkl. 14.3 i privremene situacije (*Interim Payment Certificate*) u skladu sa pdkl. 14.6 Ugovora o projektovanju i izgradnji autoputa Bar-Boljare, dionica Smokovac-Uvač-Mateševo ("Sl. list CG" br. 54/14);
10. Zahtjev Izvođača radova za izdavanje okončane situacije (*Final Payment Statement*) u skladu sa pdkl. 14.11 Ugovora o projektovanju i izgradnji autoputa Bar-Boljare, dionica Smokovac-Uvač-Mateševo ("Sl. list CG" br. 54/14);
11. Obavještenja ugovornih strana o pokretanju spora pred Komisijom za rješavanje sporova u skladu sa pdkl. 20.4 Ugovora o projektovanju i izgradnji autoputa Bar-Boljare, dionica Smokovac-Uvač-Mateševo ("Sl. list CG" br. 54/14);
12. Odluke Komisije za rješavanje sporova u skladu sa pdkl. 20.4 Ugovora o projektovanju i izgradnji autoputa Bar-Boljare, dionica Smokovac-Uvač-Mateševo ("Sl. list CG" br. 54/14);
13. Izvještaj Izvođača radova o napredovanju Radova u skladu sa pdkl. 4.21 Ugovora o projektovanju i izgradnji autoputa Bar-Boljare, dionica Smokovac-Uvač-Mateševo ("Sl. list CG" br. 54/14);
14. Izvještaji Inženjera (Nadzornog organa) u skladu sa članom 1.6.1 Projektnog zadatka za Inženjera;
15. Mjesečni Izvještaj Upravljača projektom o napretku u realizaciji projekta u skladu sa Aneksom 1 Ugovora o upravljanju projektom (br. 01-6099/1 od 12.11.2014. god.);
16. Plan revizije tehničke dokumentacije;
17. Izvještaji o reviziji Državne komisije za reviziju tehničke dokumentacije koji nisu konačni;
18. Kriterijumi za mjerenje i procjenu naknadnih i nepredviđenih radova;
19. Zapisnici sa sastanaka.

Promjena ili ukidanje stepena tajnosti podataka izvršiće se u skladu članom 19b stav 2 Zakona o tajnosti podataka ("Sl. list CG" br. 14/08, 76/09, 41/10, 40/11, 38/12, 44/12, 14/13, 18/14 i 48/15).

Danom stupanja na snagu ovog Rješenja prestaje da važi Rješenje o određivanju stepena tajnosti podataka "INTERNO" br. 34-451/2016-1 od 1. avgusta 2016. godine.

Obrazloženje

Članom 10 stav 2 Zakona o tajnosti podataka ("Sl. list CG" br. 14/08, 76/09, 41/10, 40/11, 38/12, 44/12, 14/13, 18/14 i 48/15) propisano je da ovlašćeno lice za određivanje stepena tajnosti podatka obrazloženim rješenjem označava podatak tajnim i određuje stepen njegove tajnosti.

U skladu sa propisanom procedurom u postupku donošenja ovog Rješenja urađen je test štetnosti objelodanjivanja informacija br. 34/17-01-2229/2 od 07.04.2017. godine.

Kako postupak realizacije projekta izgradnje autoputa Bar-Boljare, prioritetne dionice Smokovac-Uvač-Mateševo sadrži podatke koji su povjerljivi i iz kojeg je isključena javnost, jer bi se njihovim objavljivanjem mogla ugroziti ugovorna pozicija organa i pravni postupci koji predstoje u vezi sa realizacijom Ugovora o projektovanju autoputa Bar-Boljare, dionica Smokovac-Uvač-Mateševo br. 01-827/1 od 26.02.2014. godine ("Sl. list CG" br. 54/14), to je neophodno da navedeni podaci budu razmotreni u okviru ograničenog broja ovlašćenih subjekata, isključivo za potrebe Projekta i u svrhe za koje su predviđeni, sve u interesu ekonomske politike Crne Gore, odnosno zaštite ekonomskih interesa Investitora (Vlada Crne Gore koju predstavlja Ministarstvo saobraćaja i pomorstva) koji se odnose na zaštitu konkurencije i poslovnu tajnu u vezi sa pravom intelektualne svojine, kao i u interesu vršenja službene dužnosti, posebno u vezi sa konsultacijama unutar i između organa vlasti u vezi sa utvrđivanjem stavova, izrade službenih dokumenata i predlaganja rješenja nekog predmeta, kao i u vezi sa radom i odlučivanjem kolegijalnih organa.

Podaci sadržani u dokumentima precizno određenim po vrsti u tačkama 1 - 19 u dispozitivu ovog Rješenja, koja proizilaze iz svakodnevnih aktivnosti u vezi sa realizacijom Ugovora o projektovanju i izgradnji autoputa Bar-Boljare, dionica Smokovac-Uvač-Mateševo br. 01-827/1 od 26.02.2014. godine ("Sl. list CG" br. 54/14), su povjerljivog karaktera i predstavljaju poslovnu tajnu, jer utiču na realizaciju planova Investitora u vezi sa Projektom, kako u vezi sa realizacijom ove etape (pod-dionice), tako i u vezi sa pripremnim aktivnostima za realizaciju narednih etapa (pod-dionica).

Definisane vrste dokumenata po svojoj prirodi predstavljaju intelektualnu svojinu Investitora, odnosno poslovnu tajnu, i u njima su sadržani podaci koji mogu biti upotrijebljeni kao ulazni i uporedni parametri za sveobuhvatnu due diligence analizu u vezi sa pripremom, implementacijom, upravljanjem, održavanjem ostalih etapa (pod-dionica) Projekta, zbog definisanja optimalnih investicionih uslova (zahtjeva) prema svim budućim potencijalnim zainteresovanim partnerima, uz primjenu principa jednakog tretmana, slobodne konkurencije i nediskriminacije i u cilju najbolje zaštite interesa Investitora (Vlada Crne Gore koju predstavlja Ministarstvo saobraćaja i pomorstva).

Podklauzulom 1.12 Ugovora o projektovanju i izgradnji autoputa Bar-Boljare, dionica Smokovac-Uvač-Mateševo br. 01-827/1 od 26.02.2014. godine ("Sl. list CG" br. 54/14) Izvođač radova je dužan da podatke iz Ugovora čuva kao privatne i povjerljive, te ih ne smije objaviti ili otkriti, kao ni bilo koju pojedinost iz Ugovora u bilo kojem trgovačkom ili tehničkom dokumentu ili u komunikaciji sa predstavnicima medija ili na drugom mjestu, bez prethodnog pismenog pristanka Investitora, dok je podklauzulom 1.8 Ugovora o projektovanju i izgradnji autoputa Bar-Boljare, dionica Smokovac-Uvač-Mateševo br. 01-827/1 od 26.02.2014. godine ("Sl. list CG" br. 54/14) definisano da je Izvođač radova obavezan da na gradilištu drži jedan primerak sve komunikacije izdate na osnovu Ugovora, a osoblje Investitora ima pravo pristupa ovoj dokumentaciji, što znači da je i Ugovornim odredbama ograničen broj subjekata koji imaju pravo pristupa dokumentaciji na gradilištu, izdatoj na osnovu Ugovora.

Podklauzulom 1.9.1 Ugovora o pružanju usluga za nadzor nad izradom projektne dokumentacije i izvođenjem radova na izgradnji autoputa Bar-Boljare, dionica Smokovac-Uvač-Mateševo br. 01-4683/2 od 11.09.2014. godine, definisano je da Nadzorni organ (Inženjer) ne smije objavljivati bilo koji materijal ili informaciju prema Ugovoru bez dobijanja prethodne pisane saglasnosti Investitora (Klijenta).

Odobrenja, saglasnosti, mišljenja, rješenja, potvrde, uputstva, obavještenja, saopštenja, zahtjevi / nalozi, zapisnici sa sastanaka, predlozi Izvođača radova, Inženjera (Nadzornog organa), Predstavnik Investitora (Upravljača projektom) i Investitora, su promjenjive kategorije (tekuća i radna ugovorna administracija), koje nemaju konačnu i obavezujuću formu za ugovorne strane i utiču na trenutne ugovorne pozicije ugovornih strana u vezi sa

realizacijom Ugovora o projektovanju i izgradnji autoputa Bar-Boljare, dionica Smokovac-Uvač-Mateševo br. 01-827/1 od 26.02.2014. godine ("Sl. list CG" br. 54/14), Ugovora o pružanju konsultantskih usluga sa izabranim Nadzornim organom u vezi sa realizacijom Projekta br. 01-4683/2 od 11.09.2014. god. i Ugovora o upravljanju projektom sa Upravljačem projekta / Predstavnikom Investitora br. 01-6099/1 od 12.11.2014. god., pa je neophodno da navedeni podaci budu razmotreni u okviru ograničenog broja ovlašćenih subjekata. U pitanju su informacije koje nastaju u postupku pripreme i usaglašavanja stavova i mišljenja unutar jednog i/ili između više subjekata na strani Investitora koji su uključeni u proces praćenja realizacije Projekta i njihovo bi objavljivanje prije konačne forme odluke moglo dovesti do pogrešnog tumačenja sadržaja informacije i ozbiljno ugroziti sam proces donošenja odluka, posebno ukoliko bi sa njima posredno bila upoznata druga ugovorna strana (Izvođač radova).

Dokumentacija tehničke prirode (tekstualna i grafička) potrebna za projektovanje, izvođenje radova, završetak i otklanjanje nedostataka u cilju osiguranja adekvatnosti, stabilnosti i bezbjednosti svih radnji na gradilištu i svih metoda izvođenja radova i dokumentacija izvedenog stanja jeste tehnička dokumentacija sa velikim nivoom detaljnosti koja treba da bude dostupna u okviru ograničenog broja ovlašćenih subjekata, isključivo za potrebe Projekta i u svrhe za koje je predviđena, a sve u cilju osiguranja optimalnih bezbjedonosnih aspekata korišćenja predmetnog kapitalnog infrastrukturnog objekta.

Objelodanjivanje javnosti kriterijuma za mjerenje i procjenu naknadnih i nepredviđenih radova, obavještenja o potraživanjima Izvođača radova, obavještenja o potraživanjima Investitora, obavještenja ugovornih strana o pokretanju spora pred Komisijom za rješavanje sporova, utvrđivanja Inženjera, izvještaja subjekata uključenih u praćenje realizacije Projekta, mogli bi negativno uticati na upravljanje Projektom od strane Investitora i ugroziti interese Investitora (Vlada Crne Gore koju predstavlja Ministarstvo saobraćaja i pomorstva), ukoliko bi sa istima bio upoznat sadašnji Izvođač radova (China Communications Construction Company Ltd. / China Road and Bridge Corporation), jer sadrže i mišljenja, stavove, preporuke za postupanje u vezi sa mogućim izmjenama i korekcijama, Instrukcijama Nadzornog organa (Inženjera), Potraživanjima Izvođača radova i/ili Investitora, kao i eventualnim pokretanjem sporova pred Komisijom za rješavanje sporova, a kasnije i moguće pred Arbitražnim sudom Trgovinske komore u Cirihu (Švajcarska), prema Arbitražnim pravilima ovog suda, i rješavanjem određenih odštetnih zahtjeva, u skladu sa standardnim FIDIC procedurama za ovakvu vrstu posla i Ugovorom o projektovanju i izgradnji u autoputa Bar-Boljare, dionica Smokovac-Uvač-Mateševo br. 01-827/1 od 26.02.2014. godine ("Sl. list CG" 54/14).

Odluke Komisije za rješavanje sporova su dio ugovorne administracije koja može biti promijenjena na prijateljski način dogovorom strana ili arbitražnom odlukom. Odluke Komisije za rješavanje sporova su i dio dokumentacije koja se može uzeti u obzir u arbitražnom postupku, u kome se sva pripadajuća dokumentacija smatra povjerljivom, u skladu sa uobičajenim arbitražnim pravilima. Arbitri su takođe, između ostalog, ovlašćeni da otvore, pregledaju i izmijene bilo koju odluku Komisije koja se odnosi na spor, što znači da do samog okončanja eventualnog arbitražnog postupka, i odluke Komisije za rješavanje sporova imaju promjenljiv karakter, i njihovo objavljivanje prije konačne forme moglo bi dovesti do pogrešnog tumačenja sadržaja informacije i ugroziti, i formalno i suštinski, mogući predstojeći arbitražni postupak.

Plan revizije tehničke dokumentacije i izvještaji o reviziji Državne komisije za reviziju tehničke dokumentacije koji nijesu konačni su promjenjive kategorije, i njegovo bi objavljivanje prije konačne forme moglo dovesti do pogrešnog tumačenja sadržaja informacije, i posljedično do pogrešnog postupanja Izvođača radova kao Projektanta na izradi Glavnog projekta ukoliko bi sa istima bio prethodno posredno upoznat. Članom 7 Odluke o imenovanju Državne komisije

za reviziju tehničke dokumentacije ("Sl. list CG" br. 20/15) je definisano da se rad Državne komisije za reviziju tehničke dokumentacije smatra poslovnom tajnom. Takođe, članom 7 Odluke o imenovanju Državne komisije za tehnički pregled radova ("Sl. list CG" br. 30/15) je definisano da se rad i ove Komisije smatra poslovnom tajnom i nijedan član ove Komisije nema ovlaštenja da van Komisije saopštava bilo kakve podatke vezane za djelokrug rada Komisije.

Program radova i na bazi njega definisani Vremenski raspored plaćanja jesu takođe promjenljive ugovorne kategorije do kraja realizacije Projekta, jer predstavljaju Izvođačev plan (procjenu) organizacione, radne i resursne strukture i svih relevantnih aktivnosti koje se odnose na projektovanje, proizvodnju, nabavku, radove na licu mjesta do kraja realizacije Projekta, i kao takvi, ovi dokumenti mogu biti predmet daljih revizija i korekcija do kraja realizacije Projekta, a sve u skladu sa precudurama koje su definisane Ugovorom o projektovanju i izgradnji autoputa Bar-Boljare, dionica Smokovac-Uvač-Mateševo br. 01-827/1 od 26.02.2014. godine ("Sl. list CG" 54/14). Program radova predstavlja dokument Izvođača radova za čiju implementaciju je on isključivo odgovoran i kojom je uslovljena i realizacija Vremenskog rasporeda plaćanja. Njihovo objavljivanje prije završetka Radova moglo bi dovesti do pogrešnog tumačenja sadržaja informacije.

Zahtjevi Izvođača radova za izdavanje privremenih situacija i same privremene situacije, kao i Zahtjev Izvođača radova za izdavanje okončane situacije su promjenljive kategorije (tekuća i radna ugovorna administracija) do momenta potvrđivanja od strane Inženjera (Nadzornog organa) i plaćanja od strane Investitora. Njihovo objavljivanje prije konačne forme (okončane situacije) moglo bi dovesti do pogrešnog tumačenja sadržaja informacije.

Imajući u vidu iznijeto, nedvosmisleno je utvrđeno da bi se objelodanjivanje bilo kog dokumenta pojedinačno označenog po vrsti u tačkama 1 - 19 u dispozitivu ovog Rješenja, izazvalo štetne posljedice po interes koji je od većeg značaja od interesa javnosti da zna predmetnu informaciju.

Na osnovu izloženog odlučeno je kao u dispozitivu Rješenja.

MINISTAR
Osman Nurović

mans

www.mans.co.me